

LEKCJA 2

JEZUS I EWANGELIA

Wśród wszystkich książek napisanych o życiu ludzi nie ma podobnej do czterech Ewangelii, ponieważ nie ma człowieka takiego jak Jezus, o którym Ewangelie opowiadają. Ewangelie są fascynującym opisem jego życia. Są wypełnione nazwami miejsc i ludzi, są pełne opisów ważnych i dramatycznych wydarzeń. Przykuwają uwagę wszystkich, którzy je czytają.

Ta lekcja pozwoli ci na lepsze zrozumienie Ewangelii. W lekcji 1 poznałeś wiele faktów na temat tła i ogólnej zawartości Nowego Testamentu. W tej lekcji zapoznasz się bliżej z pierwszymi czterema księgami Nowego Testamentu.

Dowiesz się o podobieństwach relacji na temat historii Jezusa opisanych w czterech księgach oraz o różnicach między tymi księgami. Dowiesz się również o krainie, w której żył Jezus i o miejscach, gdzie nauczał. Poznasz także niektóre jego nauki i sposób jego nauczania.

Przerobienie tej lekcji da ci większą możliwość oceny szczególnych cech opisów ewangelicznych. Ponadto przygotuje do indywidualnego studiowania każdej z nich.

plan lekcji

Sprawozdania czterech Ewangelii

Miejsca, w których żył i działał Jezus

Wydarzenia z życia Jezusa

Nauczanie Jezusa

cele lekcji

Kiedy ukończysz tę lekcję powinieneś umieć:

- Opisać podobieństwa i różnice między czterema sprawozdaniami ewangelicznymi
- Znaleźć na mapie miejsca, w których Jezus żył i nauczał
- Wymienić w kolejności cztery główne okresy życia Jezusa
- Opisać główne cechy nauczania Jezusa

czynności lekcyjne

1. Przeczytaj tekst lekcji i wykonaj każde ćwiczenie przed sprawdzeniem poprawności odpowiedzi. W ten sposób ocenisz, czy rzeczywiście zrozumiałeś treść. Popraw każdą złą odpowiedź.
2. Przestudiuj przedstawioną mapę Palestyny. Oczywiście możesz znaleźć na niej każdy rejon i miasto wymienione w tej lekcji. Pomoże ona w wizualnej lokalizacji geograficznej ważnych wydarzeń w życiu Jezusa.
3. Przeczytaj lekcję i wykonaj ćwiczenia w tekście lekcji. Porównaj swoje odpowiedzi z odpowiedziami zamieszczonymi na końcu lekcji. Pamiętaj o odnalezieniu i przeczytaniu wszystkich zaznaczonych fragmentów Biblii.
4. W lekcji występują terminy, które mogą być dla Ciebie nowe. Niektóre z nich zostały zamieszczone na tej stronie jako słowa kluczowe. Sprawdź definicję każdego niezrozumiałego wyrazu w słowniczku na końcu książki. Niektóre słowa są również definiowane w tekście lekcji. Pozostałe sprawdź w słowniku języka polskiego.
5. Odpowiedz na pytania kontrolne na końcu lekcji i porównaj je z odpowiedziami na końcu książki. Powtórz materiał obejmujący pytania, na które źle odpowiedziałeś.

słowa kluczowe

dysputa
płaskowyz
poganin

przypowieść
Wielki Tydzień

treść lekcji

SPRAWOZDANIA CZTERECH EWANGELII

Cel 1. *Opisanie wartości i cech czterech relacji ewangelicznych.*

Bóg w swej mądrości dał nam nie jedną, lecz cztery relacje o życiu Jezusa. Możemy zapytać: *Jaka jest korzyść z posiadania więcej niż jednego zapisu z życia Chrystusa?*

Korzyści posiadania czterech sprawozdań

Wytłaniają się dwie korzyści. Po pierwsze, różnorodność relacji służy temu, żeby przyciągnąć uwagę ludzi różnego typu. Kiedy po raz pierwszy napisano Ewangelie, każda z nich miała specjalne cechy, które odpowiadały pewnym grupom ludzi.

Matteusz, na przykład, eksponuje wypełnienie proroctwa Starego Testamentu w życiu Jezusa. Takie podejście nadaje jego relacji zwiększone znaczenie w oczach Żydów. Marek koncentruje się na naukowaniu Jezusa pełnym dynamizmem i życiem. Dodaje on w swym zapisie także szczegóły, które interesowały Rzymian. Łukasz pisał swą relację z punktu widzenia ludzi pochodzenia nieżydowskiego, którzy zrozumieli zbitwą misję Chrystusa. Czytelnicy pochodzenia nieżydowskiego mogli identyfikować się z jego punktem widzenia. Bowiem opowiadał on o postępie tej misji. Jan prezentując Chrystusa jako wieczne Słowo zyskiwał posłuch wśród ludzi dociekliwych, którzy poszukiwali odpowiedzi na istotne kwestie dotyczące sensu życia, historii i wieczności. Od czasu ich powstania, Ewangelie były adresowane do ludzi każdego stanu, poziomu życia i narodowości. Dzisiaj także zwracają się one do wszystkich ludzi.

Po wtóre, różnorodność sprawozdań sprzyja lepszemu przedstawieniu wydarzeń z życia Jezusa. Autor każdej Ewangelii podaje pewne szczegóły i informacje, których nie ma u innych. Wszystkie relacje pokazują wszechstronny charakter służby Jezusa, jego ścierania za grzeszników i jego zmartwychwstania. W ten sposób przesłanie Chrystusa stało się powszechnie zrozumiałe. Każdy z czterech Ewangelistów dał nam własny portret Syna Bożego. I chociaż każde dzieło w sposób mistrzowski pokazuje Zbawiciela na swój sposób, to jednak razem stworzyli jedno dzieło.

I W reszycie podaj dwie zalety wypływające z faktu, że istnieją cztery różne relacje ewangeliczne. Określ jednym zdaniem każdą zaletę.

Główne cechy czterech relacji

Relacje ewangeliczne są *selektywne*. Nie są one wyczerpującą listą tego wszystkiego, co Jezus powiedział lub uczynił. Jak stwierdza Jan: „Jest ponadto wiele innych rzeczy, których Jezus dokonał, a które, gdyby je szczegółowo opisać, to sądzę, że cały świat nie pomieściłby ksiąg, które trzeba by napisać” (J 21, 25). Z wielości wydarzeń w czasie ziemskiego życia Chrystusa, każdy autor prowadzony przez Ducha Świętego wybrał tylko niektóre.

z nich, aby je zamieścić w swej relacji. Łata dziecięco i młodość Jezusa, na przykład, prawie nie zostały opisane, za wyjątkiem dwunastu wierszy, które im poświęcił Łukasz (Łk 2,40-52).

Z drugiej strony Wielki Tydzień, jest opisany szczegółowo przez wszystkich czterech autorów. Mateusz, Marek i Łukasz mają wiele materiału wspólnego, natomiast Jan zawiera wiele rzeczy, które nie występują u innych. Wszystkie te fakty wykazują selektywność relacji ewangelicznych.

Relacje ewangeliczne są również *harmonijne*. I chociaż każdy piszący był selektywny w wyborze materiału, to jednak wszyscy szli tą samą drogą przy objawianiu głównych wydarzeń tej historii. Jest to wprowadzenie Jezusa do jego publicznego posługiwania przez Jana Chrzciciela. Następnie są cuda, nauki i utareczki Jezusa z jego uczniami, ludem i przywódcami żydowskimi. Większość opisanych wydarzeń ma miejsce w Galilei i Jerozolimie. Pokazano podział na tych, którzy akceptowali Jezusa i na tych, którzy go odrzucali.

Wreszcie jest mianalny wjazd Jezusa do Jerozolimy, jego uwięzienie, proces, ukrzyżowanie i zmartwychwstanie. A we wszystkich relacjach znajdują się odniesienia do różnych proroctw Starego Testamentu, które zostały wypełnione w życiu Jezusa. W bardzo realnym sensie nie ma czterech „Ewangelii” lecz *jedna* Ewangelia – jeden przekaz dobrej nowiny o Synu Bożym, który przyszedł, by zbawić grzeszników.

2 Relacje ewangeliczne są *selektywne*, ponieważ:

- a) nie mówią one nic o dzieciństwie Jezusa,
- b) nie mają one nic wspólnego,
- c) nie zawierają wszystkiego, co Jezus zrobił i powiedział.

3 Relacje ewangeliczne są *harmonijne*, ponieważ:

- a) ich treść osnuta jest na tym samym schemacie,
- b) opisują życie Jezusa ze szczegółami,
- c) zasadniczo zajmują się działalnością Jezusa w Galilei,
- d) zawierają sprawozdanie z tych samych głównych wydarzeń z życia Jezusa.

MIĘSCA, W KTÓRYCH ŻYŁ I DZIAŁAŁ JEZUS

Poznałeś niektóre z głównych cech relacji ewangelicznych. Czytając Ewangelie napotykamy nazwy wielu miejsc związanych z życiem Jezusa, takich jak Judea, Galilea, Nazaret, Kafarnaum i Jerozolima. Teraz poznamy

te rejony Palestyny, w którychli te miejsca są usytuowane. Przystudiujemy również ogólną geografę Palestyny.

Palestyna

Cel 2. *Poznanie lokalizacji czterech głównych obszarów geograficznych Palestyny.*

Palestyna jest nazwą nadaną całemu obszarowi pokazanemu na kolejnej mapie. Jest to właśnie ta ziemia, na której Jezus spędził większość swego ziemskiego życia. Spójrz na mapę i zwróć uwagę na główne rodzaje ziem tam oznaczonych. Układają się one w cztery równoległe pasy od północy ku południowi: (1) *równinę nadmorską* rozciągającą się od Sydonu na północy do Gazy na południu, (2) *góry centralne* rozciągające się od Dan i Kadesz na północy do Beer-Szeby na południu, (3) *dolinę Jordanu*, która rozpoczyna się od północy Jeziorem Galilejskim i rozciąga się na południe do Morza Martwego oraz (4) *wschodnią krainę równinną* lub płaskowyż po wschodniej stronie Jordanu.

Jezus żył i działał na terenie Galilei, Samarii i Judei po zachodniej stronie Jordanu oraz na terenie Dekapolis i Perea po stronie wschodniej. Docierał również do Tyru, Sydonu i do Fenicji. Czytając opisy tych terenów odszukaj na mapie każde wymienione miasto i obszar.

4 Po zachodniej stronie równiny nadmorskiej Palestyny znajduje się:

- a) góry centralne,
- b) dolina Jordanu,
- c) Morze Śródziemne.

5 Łańcuch centralny znajduje się:

- a) po wschodniej stronie doliny Jordanu,
- b) po wschodniej stronie równiny nadmorskiej,
- c) między doliną Jordanu i wschodnim płaskowyżem.

Krainy Palestyny

Cel 3. *Skojarzenie opisów krain Palestyny z ich nazwaniami.*

W czasach Nowego Testamentu było wiele krain w Palestynie. Krainy te znajdowały się pod wszechstronną władzą Rzymu.

Palestyna i jej dzielnice

Galilea

Jezus dorastał do wieku dojrzałego w mieście Nazaret znajdującym się w Galilei (Mt 2,23; Lk 2,51). Pierwszego cudu dokonał w Kanie Galilejskiej (J 2,11). Później udał się do Kafarnaum i pozostał tam (Mt 4,13). Ortodoksyjni Żydzi spoglądali z wyższością na Galilejczyków, ponieważ Galilea graniczyła z nieżydowskimi obszarami Fenicji i Dekapolis. Galilejczycy jednak głęboko oddani swej wierze byli lojalni wobec narodu żydowskiego. Jedenastu z dwunastu uczniów Jezusa pochodziło z Galilei. Duża część działalności Jezusa przypada na miasta, wioski i zbocza wzgórz tej właśnie krainy.

Fenicja

Miasta Tyr i Sydon znajdowały się w Fenicji obejmującej północno-zachodnie obszary nadmorskie na północ od Galilei. Po wyrzuceniu z Nazaretu Jezus poszedł do tej krainy. To właśnie tam spotkał kobietę z syryjskiej Fenicji, której wielką wiarę pochwałił, a jej córkę uzdrowił (Mk 7,24-30).

Dekapolis

Na północnym-wschodzie od Galilei była kraina Bazjan a na południowym-wschodzie Dekapolis. *Dekapolis* był to związek miast greckich i dosłownie znaczy „dziesięć państw-miast”, założony przez następców Aleksandra Wielkiego. Jezus odwiedził tę krainę (Mk 7,31-35). Działał w Gadarze (zwanej również Gergesa lub Genesa), gdzie uzdrowił opętanego człowieka (Mk 5,1-20; Lk 8,26-39). Dojechał on także do Cezarei Filipowej (Mt 16,13-20).

Samaria

Ludzie z nadmorskich stron Samarii nie byli Żydami z pochodzenia. Natomiast ludzie z okolic górskiej stanowili grupę mieszaną. Byli oni potomkami dziesięciu plemion północnego królestwa Izraela, które zezwalały na związki małżeńskie z ludźmi pochodzenia nieżydowskiego.

Wybudowali oni własną świątynię na Górze Garzimi i chociaż nie istniała ona w czasach Jezusa, miejsce, gdzie stała, było uważane za święte. Samarytanie, jak nazywano ludzi mieszanej rasy, byli pogardzani przez Żydów z Palestyny. Wielu Żydów nawet nie podróżowało przez Samarię. Jednakże Jezus działał wielokrotnie wśród ludności tej krainy. W jego słynnej

rozmowa z Samarytanką przy studni w Sychar nie pozwolił, żeby kontrowersje między Żydami i Samarytanami stały się głównym tematem dyskusji. Zwrócił na siebie uwagę jako Mesjasza (J 4, 1-42).

Persea

Większość mieszkańców Persei było Żydami, chociaż żyli tam także ludzie pochodzenia nieżydowskiego. W Nowym Testamencie Persea jest często określana jako „Zajordania”. Wracając do Jerozolimy po raz ostatni, Jezus podróżował przez tę krainę nauczając w jej wioskach i miastach (Mk 10, 1-45; Mt 19, 1-20.28).

Judea

W Judei jest położone Betlejem, miejsce narodzin Jezusa, i Jerozolima, scena wielu przełomowych wydarzeń z jego życia. W pobliżu Jerozolimy znajduje się Betania, dom Marii, Marty i Łazarza, którego Jezus wskrzesił z martwych (J 11, 1-44). O kilkanaście kilometrów stamtąd znajduje się Jerycho, gdzie Jezus uzdrowił niewidomego (Mk 10, 46-52). Podczas swej działalności Jezus parę razy odbywał podróże do Jerozolimy i do miast w jej pobliżu. Kilka razy uczestniczył w wielkich dorocznych świątach żydowskich odbywających się w Jerozolimie. Tutaj został osądzony, ukrzyżowany i pogrzebany (Łk 22, 25). Po zmartwychwstaniu ukazał się dwóm uczniom na drodze do Emmaus, około 12 km od Jerozolimy (Łk 24, 13-27). Później dał wskazówki swym uczniom na temat ich przyszłej działalności i powołał ich ku Betanii. W tym czasie wniebowstąpił znikając im z oczu, a uczniowie wrócili do Jerozolimy, aby tam oczekiwać na obiecane go Ducha Świętego (Łk 24, 36-53).

6 Połącz każdy fragment (z lewej) z nazwą krainy, która on opisuje (z prawej).

... **a** Znajdowało się tam miejsce narodzin Jezusa.

... **b** Kraina określana jako „Zajordania”.

... **c** Nadbrzeżna kraina na północ od Galilei.

... **d** Region mieszaniny Żydów i ludzi pochodzenia nieżydowskiego.

... **e** Związek kilku państw greckich.

... **f** Kraina, w której znajdowała się Góra Gerzim.

... **g** Kraina, w której znajdowała się Jerozolima.

1) Galilea

2) Fenycja

3) Dekapolis

4) Samaria

5) Persea

6) Judea

WYDARZENIA Z ŻYCIA JEZUSA

Cel 4. *Powiązanie ze sobą wydarzeń i fragmentów Pisma Świętego związanych z czterema głównymi okresami życia Jezusa.*

Zapoznałeś się z geografią Palestyny i uczyłeś się o pewnych faktach związanych z miejscami, gdzie Jezus żył i nauczał. W tym rozdziale zbadasz wydarzenia z jego życia. Jak już zobaczyłeś w pierwszej części tej lekcji, wszyscy piszący Ewangelie trzymali się tego wzorca w opisywaniu życia Jezusa.

Wydarzenia w życiu Jezusa mogą być podzielone na cztery główne okresy:

- 1) narodziny i przygotowanie do nauczania,
- 2) początkowe nauczanie i popularność,
- 3) późniejsze nauczanie i kontrowersje,
- 4) śmierć, zmartwychwstanie i wniebowstąpienie.

Te główne okresy są podane w tym samym porządku w każdym opisie ewangelicznym. Jednakże autorzy ułożyli poszczególne zdarzenia w każdym okresie według własnych celów. Należy pamiętać, że ich pierwotnym celem nie było danie dokładnego chronologicznego sprawozdania, lecz dokładne opisanie osoby Jezusa. Poniżej jest tabela przedstawiająca główne wydarzenia z życia Jezusa oraz rozdziały każdej Ewangelii, gdzie one występują.

7 Korzystając z tabeli połącz główny okres z życia Chrystusa (strona prawa) z każdym wydarzeniem lub częścią Pisma Świętego, które się związane z takim okresem (strona lewa):

.... a	Sąd	1) Narodziny i przygotowanie do nauczania
.... b	Lk 4,14 – 9,17	2) Początkowe nauczanie i popularność
.... c	Chrzest	3) Późne nauczanie i kontrowersje
.... d	Ostatnia podróż do Jerozolimy	4) Śmierć, zmartwychwstanie i wniebowstąpienie
.... e	J 7,1 – 12,11	
.... f	Powrót do Galilei	
.... g	Mk 11,1 – 16,20	

CHRONOLOGIA ŻYCIA CHRYSZTUSA	
<i>Główne okresy i wydarzenia</i>	<i>Odwołania ewangeliczne</i>
1 Narodziny i przygotowanie do nauczania – narodziny i okres dorastania do wieku dojrzałego – przedstawienie: chłez, kuszenie	Mt 1,1 – 1,11 Mk 1,1–13 Lk 1,1 – 1,13 J 1,1–51
2 Początkowe nauczanie i popularność – nauczanie w Galilei – nauczanie w Judei – powrót do Galilei – szczyt popularności	Mt 4,12 – 15,20 Mk 1,38 – 7,23 Lk 9,19 – 9,17 J 2,1 – 6,71
3 Późniejsze nauczanie i kontrowersje – wycofanie się na północ – ponowne nauczanie w Galilei – ponowne nauczanie w Judei – nauczanie w Pery – ostateczna podróż do Jerozolimy	Mt 15,21 – 20,30 Mk 7,24 – 10,52 Lk 9,18 – 10,28 J 7,1 – 12,1
4 Śmierć, zmartwychwstanie i wniebowstąpienie – wjazd triumfalny, sąd, śmierć i pogrzebanie – zmartwychwstanie, posłanie uczniów i wniebowstąpienie	Mt 23,1 – 28,20 Mk 11,1 – 16,7 Lk 19,29 – 24,54 J 12,12 – 21,25

Oczywiście tabela jest zestawieniem tylko głównych wydarzeń i okresów w życiu Jezusa. W kolejnej lekcji będziesz studiował każdy opis ewangeliczny i charakterystyczne wydarzenia jakie zaszły w każdym głównym okresie.

NAUCZANIE JEZUSA

Cel 5. Opisać bazy, celu, metody, treści i skutku nauczania Jezusa.

Poznałeś już charakterystykę Ewangelii, krainę, gdzie Jezus żył i działał oraz najważniejsze wydarzenia z życia Jezusa. Teraz przyjrzyj się bliżej jego nauczaniu.

Nauczanie było jednym z żywotnych aspektów jego działalności, bowiem jego misją było ogłoszenie Dobrej Nowiny ubogim i objawienie prawdy o Bogu całej ludzkości. Na prawie każdej stronie Ewangelii znajdują się

ślady jego ostrzeżeń, oświadczeń, napomnień i wyjaśnień. Rozważymy pięć głównych cech jego nauczania.

Podstawy

Nauczanie Jezusa było oparte na Starym Testamencie jako na Słowie Bożym oraz na Nim samym jako na jednorodzonym Synu Boga. Czerpał ze źródeł Starego Testamentu jako jedyny, który jest uprawniony do wyjaśnienia ich prawdziwego znaczenia.

Jezus odnosił proroctwa i wydarzenia Starego Testamentu do siebie. Według Lk 4, 18 czytał on opis swej misji z księgi proroka Izajasza. Wyjaśnił, że przyszedł wypełnić Prawo (Mt 5, 17-20). Kiedy rozmawiał z Nikodemem, wówczas mówił o swej śmierci na krzyżu wskazując na doświadczenia Izraelitów na pustyni (J 3, 14; 4Moj 21, 8-9). Kiedy faryzeusze pytali go o znak, wówczas otrzymali „znak Jonasza” – oznaczający, że powstanie on z grobu w trzy dni po swej śmierci (Mt 12, 39-40). Po zmartwychwstaniu Jezus spotkał dwóch uczniów na drodze do Emmaus. Gdy szli razem wyjaśnił im „*co było w wszystkich Pismach odnosiło się do Niego*” (Lk 24, 27).

Jezus również okazywał to, że ma wyjątkowe stanowisko w stosunku do Pisma Starego Testamentu. Na przykład powiedział, że jest on „*Panem szabatu*” (Mk 2, 28). Według 1Moj 31, 15 nie należy wykonywać żadnej pracy podczas szabatu. Jezus powiedział wówczas, że zarówno on jak i jego Ojciec ciągle działają, nawet w szabat (J 5, 16-17). Uzdrowił w szabat pewną kobietę i uzasadnił, że jest to zgodne z Prawem (Lk 13, 10-17). Jezus wprowadził również wyższe normy etyczne w stosunku do tego, co objawiono w Starym Testamencie (Mt 5-7). Przykłady te pokazują, że Jezus odnosił do siebie jako do Syna Bożego nie tylko proroctwa Starego Testamentu, lecz również Prawo.

✠ Przeczytaj z Ew. Mateusza 5 parę wersetów określonych w poniższej tabeli. Następnie obok każdego cytatu z Ew. Mateusza, napisz krótkie zdanie mówiące, co podaje Stary Testament w tej kwestii. Następnie napisz, co powiedział Jezus. Pierwsze wpisało dla przykładu.

Wiersze	„POWIEDZIANO”	„MÓWIĘ WAM”
21.22	<i>Nie zabijaj</i>	<i>Każdy, kto gniewa się na swego brata, podlega sądowi</i>
27.28		
33.34		
43.44		

9 Zakreśl literę na początku każdego stwierdzenia najlepiej opisującego podstawy nauczania Jezusa.

- Jezus opierał swe nauczanie na ideach, myślach i tradycjach przywódców religijnych jego czasów
- Nauczanie Jezusa opierało się na Pismach Starego Testamentu oraz na jego własnym autorytecie interpretacyjnym jako Syna Bożego
- Zasady i prawa o szabacie kształtowały podstawę nauk Jezusa

Cel

Celem Jezusa było objawienie Boga i nauczanie ludzi prawd, na których mogą budować swoje życie. Powiedział, że jego nauczanie pochodzi od Ojca (J 14,10). Nauczanie to nie było przekazywaniem ciekawych idei, twierdzeń pełnych nadziei czy zabawnymi historyjkami. Były one prawdziwym Słowem o życiu wiecznym (J 1,08), Słowem, które będzie trwało wiecznie (Mk 13,31). Człowiek, który stosuje w praktyce naukę Jezusa, znajdzie bezpieczne oparcie w swym życiu (Mt 7,24).

Metoda

Jezus nauczał wszędzie tam, gdzie pojawiła się potrzeba. Nauczał w synagogach (Lk 4,16), w świątyni (Lk 8,2), w czasie podróży (Mk 10,17) i w domach prywatnych (Lk 11,1). Liczba słuchaczy była różna. Często przemawiał do ogromnego tłumu, to także znajdował czas, aby rozmawiać z pojedynczymi, samotnymi mężczyznami i kobietami. Wiele z jego najważniejszych nauk było skierowanych do pojedynczych osób, np. takich jak Nikodem (J 3). Nauczał w różnych miejscach i przemawiał do rozmaitych ludzi. Używał również różnorodnych metod.

Przypowieści

Jezus nauczał wielu prawd za pomocą przypowieści. Przypowieść jest ilustracją lub historią zaczerpniętą zazwyczaj z życia codziennego. Przypowieści jako metoda nauczania mają trzy zalety: (1) są łatwe do zapamiętania; (2) ich duchowe przesłanie jest zrozumiałe zarówno dla ludzi niewykształconych jak i nieświadomych rzeczy oraz (3) ukazywały one troskę Jezusa o potrzeby swoich słuchaczy.

Większość przypowieści dotyczy jednej ważnej prawdy. Na przykład, przypowieść o kornale i monecie ilustruje wytworność Boga w poszukiwaniu jednej utraconej duszy (Lk 15,8-10). Niektóre nauczają o wielu sprawach. Przypowieść o synu marnotrawnym ujawnia nie tylko miłość Boga Ojca, lecz również sens skitactwa oraz grzechy obłudy i nieprzebaczenia (Lk 15,11-32). Z niektórych przypowieści słuchacze muszą wyciągnąć własne wnioski (Mk 12,1-12). Innym razem Jezus podawał wyjaśloną prawdę na końcu przypowieści (Mt 25,13).

Przypowieści Jezusa były jednak niepodobne do przypowieści głoszonych przez innych nauczycieli, ponieważ nie można było ich oddzielić od jego osoby. Ci, którzy nie rozumieli Jezusa, nie rozumieli również jego przypowieści. To była prawda, na którą Jezus wskazywał swoją postawą (Mk 4,11; Mt 13,13).

Krótkie powiedzenia

Jezus używał krótkich powiedzeń, aby pewne prawdy umieścić trwale w umysłach swych słuchaczy. Często powiedzenia te zawierają przeciwieństwa: „*Badźcie więc roztropni jak węże, a nieskazitelni jak gołębie*” (Mt 10,16). „*Kto chce znaleźć swe życie, straci je, a kto straci swe życie z mego powodu, znajdzie je*” (Mt 10,39). „*Kto we Mnie utierzy, choćby i tmar, żyć będzie*” (J 11,25). Powiedzenia te pobudzały do myślenia i pozostawały w pamięci.

Nauczanie poprzez obiekty

Jezus używał również zwyczajnych obiektów dla nauczania prawd duchowych. Przy jednej okazji postawił małe dziecko wśród swych apostołów i wskazał nań jako na przykład pokory (Mt 18,1-6). Przy innej – zwrócił uwagę na niektórych bogatych ludzi i na ubogą wdowę, która włożyła swą ofiarę do skarbonki w świątyni. Wykorzystał ten przypadek do wygłoszenia

nauki o znaczeniu prawdziwej darniny (Łk 21, 1–4). Do rybaków powiedział: „Pójdźcie za mną i ja ja zrobię was rybakami ludzi” (Mt 4, 19). Powiedział też, że ptaki na niebie i lilie na polu są ilustrowaniami troski Boga o swe stworzenie (Mt 6, 26–28).

Pytania

Jezus często używał pytań w swych naukach. Pytania jakie zadawał, skłaniały ludzi do myślenia. Poruszały one najgłębsze strony ludzkich umysłów i dotyczyły potrzeb człowieka: „Co da człowiek w zamian za swoją duszę?” – pytał swych uczniów (Mt 16, 26). „Cóż bowiem jest łatwiej powiedzieć: Odpuszczone są ci twoje grzechy, czy też powiedzieć: Wstań i chodź!” – stawiał wyzwania uczonym w Piśmie (Mt 9, 5). Być może najważniejszym pytaniem ze wszystkich jakie postawił swym uczniom, było następujące: „A wy za kogo Mnie uważacie?” (Mk 8, 29).

Jezus nie tylko stawiał pytania, lecz również odpowiadał na pytania jemu stawiane. Kiedy Tomasz zapytał: „Jak więc możemy znać drogę?” usłyszał odpowiedź Jezusa: „Ja jestem drogą i prawdą, i życiem” (J 14, 5–6).

10 Przeczytaj każdy podany (z lewej strony) fragment z Pisma Świętego. Następnie połącz metodę nauczania (po stronie prawej) poprzez odniesienie jej do tego fragmentu Pisma Świętego, który stanowi jej przykład (po stronie lewej).

... a Mt 13, 45–46

... b Mk 12, 38–40

... c Łk 6, 43–45

... d Łk 10, 3

... e J 9, 11–13

... f J 8, 31–36

1) Przypowieść

2) Krótkie powiedzenie

3) Nauczanie poprzez obiekty

4) Pytanie

Treść

Nauczanie Jezusa zawiera dużą różnorodność tematów. Jednakże wśród nich można określić niektóre jako tematy zasadnicze. Nauczał o Królestwie Bożym – jego prawdziwej istocie i wymaganiach. Nauczał o człowieku – o jego odpowiedzialności wobec Boga i o sposobie w jaki powinien traktować innych. Nauczał o sobie – o swej misji, o swym specyficznym związku z Bogiem, o swej śmierci i zmartwychwstaniu, i o swym ponownym przyjściu.

W niektórych opisach biblijnych podobne tematy nauczania są zgromowane w jednym miejscu. Na przykład, wiele nauk Jezusa o Królestwie Bożym znajduje się przeważnie w Ewangeliach: Mt 24–25, Mk 13 i Łk 21 5–38. Niektóre ze swych nauk wygłosił tylko raz. Niektóre zaś powtórzył kilka razy, aby skorzystał różni ludzie, którzy przychodzili go słuchać. Jego nauczanie nie było podawane w sposób formalny i systematyczny, lecz było organizowane wokół jego osoby. Ci, którzy chcieli zrozumieć jego naukę, musieli w niego uwierzyć.

Rezultat

Nauczanie Jezusa miało wielki wpływ na jego słuchaczy. Kiedy najwyższy kapłan i faryzeusze wystali strażę, aby go aresztować, ci wrócili z pustymi rękami. „Czemuście go nie pojмали?” – zapytali przywódcy religijni. „Nigdy jeszcze nikt nie przemawiał tak, jak ten człowiek przemawia” – odpowiedzieli (J 7, 45–46). Kiedy skończył „kazanie na górze” (Mt 5–7) słuchacze byli zachwytem, ponieważ „uczył ich jak ten, który ma władzę, a nie jak ich uczeni w Piśmie” (Mt 7, 29). Jego nauki uiszczyły jego wrogów (Mt 22, 46) i powodowały, że grzesznicy zmienili swoje życie (Łk 19, 8). Tak jak w tych dniach kiedy żył na ziemi, tak też i dzisiaj jego nauki docierają do serc ludzkich. Kiedy zastanawiam się nad tym, co zdarzyło się w moim kraju, wówczas widzę pozytywny rezultat nauk Chrystusa. Widzę ludzi podobnych do mnie, ukształtowanych i przemienionych przez Słowo Chrystusa. Nie mogę zrobić nic innego jak tylko wraz z autorem Listu do Hebrajczyków i powiedzieć: „*Żywe słowem jest Słowo, skuteczne i ostrzejsze niż miecz obojeczny, przemakające aż do rozdzielenia duszy i tkanki*” (Hbr 4, 12).

W Ewangeliach Jezus jest ukazany jako największy nauczyciel. Kiedy głosimy jego Słowo musimy też naśladować jego przykład. Musimy nauczyć się odnosić je do potrzeb i trosk ludzkich. Musimy nauczyć się przekazywać je tak, aby wszyscy wokół nas mogli to usłyszeć i zrozumieć. Musimy powiedzieć: *Panie, nauucz nas, abyśmy ze swej strony mogli naprawdę stać się tym, czym chcesz, abyśmy byli sobą i światłem świata*.

11 Dokończ w zeszycie każde z następujących zdań

- a. Dwoma rzeczami, które ukształtowały podstavę dia nauki Pana Jezusa były ...
- b. Celem nauki Jezusa było ...

- c Cztery metody Jezusa używane w jego nauczaniu to...
- d Trzy główne tematy nauczania Jezusa to...
- e Słuchacze nauki Jezusa zauwazyli, że naucza on...

pytania kontrolne

PRAWDA – NIEPRAWDA. Zakreśl liczbę na początku każdego PRAWDZIWEGO stwierdzenia.

1 Ze względu na nacisk położony na wypełnione proroctwa, Ew. Mateusza była skierowana bardziej do czytelników pochodzenia nieżydowskiego aniżeli do czytelników żydowskich.

2 Jedną z korzyści płynących z istnienia czterech Ewangelii jest to, że najważniejsze fakty o Jezusie są szczególnie podkreślone, ponieważ są ukazane we wszystkich opisach ewangelicznych.

3 Z czterech Ewangelistów tylko Łukasz daje szczegółowe sprawozdanie z tego tygodnia życia Jezusa, który kończy się jego śmiercią.

4 Większość wydarzeń opisywanych w Ewangeliach miało miejsce w Samarii.

5 Palestyna ma cztery główne regiony lub obszary geograficzne.

6 Z uwagi na to, że Żydzi z Galilei żyli w sąsiedztwie ludzi pochodzenia nieżydowskiego z Dekapolis i Fenicji, nie byli lojalni wobec religii żydowskiej.

7 Ponieważ Żydzi gardzili Samarytanami, Jezus unikał nauczania ich, aby nie obrazić swych uczniów.

8 Granicą wschodnią Judei był Jordan i Morze Martwe.

9 W Ewangeliach charakterystyczne wydarzenia z życia Chrystusa niekoniecznie są ułożone w porządku chronologicznym.

10 W swym nauczaniu Jezus koncentrował się raczej na mówieniu do dużych tłumów niż do małych grup.

MOŻLIWOŚĆ WYBORU. Zakreśl literę na początku tego fragmentu, który najlepiej kończy następujące zdania.

11 Niektórzy ludzie nie rozumieli przypowieści Jezusa, ponieważ:

- a) przypowieści były przepełnione trudnymi słowami,
- b) nie wierzyli, że był on Synem Bożym,
- c) Jezus nigdy nie objaśniał swych przypowieści.

12 Przy jakiejś sposobności Jezus wskazał na małe dziecko jako na ilustrację znaczenia pokory. Jest to przykład metody nauczania zwanej:

- a) przypowieścią,
- b) krótkim powiedzeniem,
- c) nauczaniem poprzez obiekty,
- d) pytaniem.

13 Pan Jezus był kuszony przez Szatana na pustyni w okresie:

- a) swych narodzin i przygotowania do służby,
- b) swej początkowej działalności,
- c) swej późniejszej działalności i sprzeciwu,
- d) swej śmierci, zmartwychwstania i wniebowstąpienia.

14 Nazaret, miasto gdzie Jezus spędził swe dzieciństwo, było w krainie:

- a) Judea,
- b) Perea,
- c) Samaria,
- d) Galilea.

15 Głównym celem Ewangelistów było:

- a) objaśnienie zwyczajów i wierzeń religii żydowskiej,
- b) opisywanie wydarzeń z życia Jezusa w ściśle chronologicznym porządku,
- c) przekazanie dokładnego wizerunku osoby Jezusa,
- d) opisanie wszystkiego, co Jezus powiedział i uczynił.

UZUPEŁNIENIA Dokończ następujące zdania poprzez wpisanie właściwego słowa lub właściwych słów.

16 Kraina na północ od Judei jest zwana

17 Trzecim okresem z życia Jezusa jest jego

18 Jezus wniebowstąpił w pobliżu Jeruzolimy, niedaleko miasta zwanego

19 Jezus spędził większość lat swej działalności w dwóch krainach

.....

20 W swym nauczaniu Jezus odnosił prorocтва Starego Testamentu do

.....

odpowiedzi na pytania nauczające

- 6 a 6) Judea.
 b 5) Perea.
 c 2) Fenicja.
 d 4) Samaria.
 e 3) Dekapol.
 f 4) Samaria.
 g 6) Judea.
- 1 (Własnymi słowami.) Różnorodność służby po to, aby zwrócić uwagę różnych ludzi i podkreślić główne wydarzenia z życia Jezusa.
- 7 a 4) Śmierć, zmartwychwstanie i wniebowstąpienie.
 b 2) Początkowe nauczanie i popularność
 c 1) Narodziny i przygotowanie do nauczania
 d 3) Późne nauczanie i sprzeciw.
 e 3) Późne nauczanie i sprzeciw.
 f 2) Początkowe nauczanie i popularność
 g 4) Śmierć, zmartwychwstanie i wniebowstąpienie.
- 2 c) nie zawierają wszystkiego, co Jezus zrobił i powiedział.
- 8 27–28: Nie cudzołóż. Każdy, kto pożądliwie patrzy na kobietę, już się w sercu dopuścił cudzołóstwa.
 33–34: Nie będziesz fałszywie przysięgał. Wcale nie przysięgaj.
 43–44: Będziesz miłował swego bliźniego, a nieprzyjaciela swego będziesz nienawidził. Miłujcie waszych nieprzyjaciół i módlcie się za tych, którzy was prześladują.

- 3 a) ich treść osnuta jest na tym samym schemacie.
- 9 b) Nauczanie Jezusa opierało się na Pismach Starego Testamentu oraz na jego własnym autorytecie interpretacyjnym jako Syna Bożego.
- 4 c) Morze Śródziemne.
- 10 a) 1) Przypowieść.
b) 3) Nauczanie poprzez obiekt.
c) 3) Nauczanie poprzez obiekt.
d) 2) Krótkie powiedzenie.
e) 4) Pytanie.
f) 4) Pytanie.
(Oczywiście wiele nauk Pana Jezusa zawiera więcej niż jedną z tych metod. W Mk 12,13–17 jest kombinacja metody pytań i odpowiedzi wraz z metodą nauczania poprzez obiekt, a krótkie powiedzenia kończą lekcję).
- 5 b) po wschodniej stronie równiny nadmorskiej.
- 11 (Własnymi słowami)
- a) Pisma Starego Testamentu i autorytet Jezusa jako Syna Bożego dla jego interpretacji.
- b) Podanie ludzkich słów prawdy, na których ludzie mogliby budować swoje życie.
- c) Przypowieści, krótkie powiedzenia, nauczanie poprzez obiekt i pytania.
- d) Królestwo Boże, stosunki ludzkie i on sam.
- e) Poprzez autorytet, a nie jak ich nauczyciele Prawa.